

Mennta- og menningarmálaráðuneytið
Sölvholsgötu 4
101 Reykjavík

Reykjavík, 10. ágúst 2020

Efni: Umsögn um drög að reglugerð um heimakennslu á grunnskólastigi

Vísað er til tilkynningar í Samráðsgátt, dags. 29. júní sl., þar sem óskað er eftir umsögnum um drög að reglugerð um heimakennslu á grunnskólastigi.

Skóla- og frístundasvið Reykjavíkurborgar vill koma á framfæri eftirfarandi athugasemdum:

Hugtakið skólaskylda

Skóla- og frístundasvið tekur undir það sem fram kemur í umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga, dags. 9. júlí 2020, um drög að reglugerð um heimakennslu á grunnskólastigi, hvað varðar hugtakið skólaskyldu og mögulegri þörf á að skilgreina hugtakið skólaskylda með skýrum hætti þannig að börn teljist ekki undanþegin skólaskyldu þegar þau njóta heimakennslu eða stunda fjarnám.

Skipulag við veitingu leyfis til heimakennslu

Tekið er undir sjónarmið Sambands íslenskra sveitarfélaga um að skipulag við veitingu leyfis til heimakennslu virðist ekki vera skýrt samkvæmt grunnskólalögnum.

Samkvæmt 2. mgr. 46. gr. grunnskólalaga skal foreldri sem óskar eftir leyfi til heimakennslu sækja um slíka heimild til „síns sveitarfélags“. Í kjölfarið segir „skólastjóri getur veitt undanþágu að höfðu samráði við skólanefnd og skólaþjónustu.“ Samkvæmt 3. mgr. 46. gr. grunnskólalaga er „ákvörðun sveitarstjórnar skv. 2. mgr.“ kæranleg til ráðuneytisins. Reglugerðardrögin gera ráð fyrir að foreldrar sæki um til sveitarstjórnar sbr. 3. gr. og að sveitarstjórn taki ákvörðun um leyfi til heimakennslu sbr. 4. gr.

Það er mat skóla- og frístundasviðs að ef breyting verður gerð í þá veru sem reglugerðardrög gera ráð fyrir sé rétt að ákvörðun um heimakennslu verði tekin af sveitarféluginu, þá ekki síst með það í huga að aðeins einn skóli í sveitarféluginu sinni nemendum í heimakennslu.

Þá er það jafnframt mat skóla- og frístundasviðs að rétt sé að taka fyrirkomulagið í heild til ítarlegri skoðunar með tilliti til þess hvort rétt sé að Menntamálstofnun beri alfarið ábyrgð á fyrirkomulagi heimakennslu hvort sem um er að ræða samþykktarferli, úttektir, eftirliti og fl.

Umsögn skólanefndar

Í 7. gr. reglugerðardraganna kemur fram að áður en ákvörðun um veitingu heimildar til heimakennslu er tekin, skuli skólanefnd og skólapjónusta sveitarfélags veita umsögn sína um mat á aðstæðum, stöðu nemenda og starfs- og kennsluáætlun heimakennslu. Þá kemur fram að skólanefnd og skólapjónusta geti lagt til með rökstuðningi að heimild sé veitt eða ekki.

Það er mat skóla- og frístundasviðs að tilefni sé til að taka til skoðunar aðkomu skólanefnda að umsóknum foreldra um heimakennslu.

Nemendur

Í reglugerðardrögunum er að finna þau nýmæli að barn í heimakennslu eigi rétt á að sækja frístundaheimili, sbr. c lið 13. gr. reglugerðardraga. Tekur skóla- og frístundasvið undir sjónarmið Sambands íslenskra sveitarfélaga, dags. 9. júlí 2020, um að þetta geti orðið flókið í framkvæmd.

Það sama gildir um skyldur sveitarfélaga til að tryggja aðgengi að aðstöðu til skólaíþróttar, þ.m.t. sunds og aðstöðu til að stunda nám í verklegum greinum, sbr. d lið 1. mgr. 13. gr. reglugerðardraga.

Eftirlit

Samkvæmt 15. gr. reglugerðardraga skal heimakennslufulltrúi í samráði við foreldra skila skýrslu um framkvæmd og skipulag kennslu tvívar á ári. Núgildandi reglugerð gerir ráð fyrir að skýrsluskil séu í janúar og júní, þ.e. eftir hvora önn, en samkvæmt reglugerðardrögunum er gert ráð fyrir að þau séu í maí eða desember. Tekið er undir fram komin sjónarmið Sambands íslenskra sveitarfélaga um að erfitt getur verið að klára skýrslu um stöðu og framgang nemenda ef námsmat er ekki fullfrágengið.

Að lokum

Með vísan til framangreinds og athugasemda fræðslu- og frístundabjónustu Hafnarfjarðar, dags. 7. ágúst 2020, við reglugerðardrögin er lagt til að málid verði rýnt frekar og setningu nýrrar reglugerðar frestað.

Þá er á það bent að í fyrirliggjandi reglugerðardrögum eru auknar kvaðir lagðar á sveitarfélögum án þess þó að áhrif breytinganna hafi verið metin hvort heldur sem er út frá fjárhagslegum hagsmunum eða öðrum.

Helgi Grímsson
sviðsstjóri skóla- og frístundasviðs